Cena egzemplarza 15 groszy

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA" wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej" (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 118. | Chełmża, sobota, dnia 25-go maja 1929 r. | Rok II.

Okręt handlowy „Pomorze".

„Morze to jest główny gościniec na kuli ziemskiej, to jest arena dla igrzysk narodów, to teren siły i ducha przedsiębiorczego wszystkich ludów, to kolebka wolności. Kto nie ma uczestnictwa w morzu, ten jest wyłączony od udziału w dobrach - zaszczytach świata... Naród bez żeglugi jest jakoby ptak bez skrzydeł, jak ryba bez pletw. Bandera okrętowa jest koroną na głowie narodu".

Tak mówił w roku 1893 o znaczeniu morza i żeglugi Niemiec Fryd. Liszt (Wacław Sobieski „Walka o Pomorze"). Stąd też posiadanie przez Polskę małego nawet skrawka wybrzeża morskiego, tak silnie niepokoi Niemców ze zrozumienia tej prawdy, że Polska oparta o morze i rozporządzająca silną flotą narodową, stanie jako groźny sąsiad w rzędzie wielkich mocarstw świata, płyną natchnienia do zawziętej i nieprzebierającej już w środkach kampanji Niemiec przeciwko Pomorzu.

* * *

Po nieśmiałych i niezbyt szczęśliwych próbach zorganizowania polskiej żeglugi w okresie pierwszych lat odrodzonej Polski dopiero w drugiej połowie 1926 r. powołał rząd do życia państwowe przedsiębiorstwo żeglugi pod nazwą „Żegluga Polska" zapewniając mu silne podstawy finansowe, sprawną organizację i kierownictwo. W ciągu 2 lat istnienia doszła „Żegluga Polska" do posiadania 14 statków towarowych i pasażerskich, w tem kilka poważnych jednostek jak: Wisła i Niemen — statki o pojemności 5.000 ton, Warta — 4,000 t. oraz 5 statków po 2.000 ton.

Za przykładem rządu poszło w pierwszej linji województwo śląskie fundując własny statek p. n. „Katowice" a następnie zaangażowane w eksporcie węgla koncerny górnośląskie, kupując kilka statków dla przewozu węgla.

Są to oczywista dopiero zaczątki polskiej floty, której rozbudowa winna być przedmiotem szczególnej troski, nie tylko ze strony rządu ale w pierwszym rzędzie owocem wytrwałego i ofiarnego wysiłku całego polskiego społeczeństwa.

* * *

W wyścigu zdobywania i utrwalania przez morze i wielką flotę narodową, mocarstwowej potęgi Polski, kroczy dziś w pierwszych szeregach ziemia pomorska.

Oto w 10 rocznicę odzyskania niepodległości Ojczyzny, zorganizowany dla uczczenia tej dziejowej chwili „Wojewódzki Komitet Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości reprezentujący wszystkie stany i zawody Pomorza, na wniosek śp. Dra J. Wybickiego uchwalił wybudować ze składek ludności okręt handlowy o pojemności 2—2500 ton, pod nazwą „Pomorze" i okręt ten ofiarować Państwu Polskiemu.

Inicjatywa Komitetu znalazła bardzo żywy oddźwięk w najszerszych masach społeczeństwa pomorskiego, czego dowodem jest niezwykle życzliwe stanowisko i poparcie akcji ze strony całej prasy oraz raźno postępująca akcja zbiórkowa.

Koszt budowy okrętu „Pomorze" wyniesie około 1.500.000 zł., suma ta, zgodnie z planem zbiórki opracowanym przez sekcję finansową Komitetu z p. dr. Tomaszem Zanem na czele, zebraną być winna w ciągu lat trzech. Plan zbiórki przewiduje dobrowolne opodatkowanie się samorządów terytorjalnych i szerokich warstw ludności w następujący sposób:

I.	Grupa: Samorządy powiatowe rocznie	108.136
II.	Grupa: Samorządy miast wydziel.	78.599
III.	Grupa: Samorządy miast niewydziel.	67.041
IV.	Grupa: Samorządy zawodowe	34.880
V.	Grupa: 291 parafji katolickich	70.000
VI.	Grupa: Znaczki przy dostawach państw.	30.000
VII.	Grupa: Wolne zawody urzędn. robot. i dorywcze ofiary	111.344
	Razem w każdym roku zł.	500.000

W dniu 26 stycznia br. zatwierdzony został Woj. Komit. Obch. Dziesięciolecia Niepodległości jako Wojewódzki Komitet Floty Narodowej. W tym charakterze przystąpił Komitet do organizowania powiatowych i lokalnych kół Floty Narodowej przy wydziałach p. P. Starostów i Prezydentów. Adres Komitetu: Toruń, Kopernika 5 tel. 503.

Sądząc z rozwoju prac organizacyjnych pod kierunkiem zast. przewodniczącego Wydziału Wykonawczego p. gen. Pasławskiego Dcy OK. VIII. i ref. organ. pplk. dypl. Hoszewskiego F. of. szt. Insp. Armji w Toruniu, spodziewać się należy, że w najbliższym już miesiącu każda gmina i każde miasto posiadać będą koło Floty Narodowej, dając tem samem całej Rzeczypospolitej godny naśladowania przykład i nowy zarazem dowód wielkiej ofiarności i rzetelnego patrjotyzmu.

Pogłoski o zmianach w rządzie.

Ustąpić mają również dwaj wojewodowie.

Warszawa, 23. 5. W kołach politycznych krążą pogłoski o tem, iż wkrótce ma ustąpić ze swego stanowiska minister przemysłu i handlu p. Kwiatkowski. Miejsce jego ma objąć obecny minister poczt i telegrafów min. Boerner. Równocześnie krążą pogłoski o zamierzonych zmianach na stanowiskach wojewodów. M. in. ma ustąpić podobno wojewoda śląski Grażyński i lwowski Gołuchowski.

Trybunał Stanu odrzucił zażalenie oskarżycieli sejmowych.

Warszawa, 23. 5. Wczoraj przez kilka godzin obradował Trybunał Stanu, który rozpatrywał wniosek oskarżycieli posłów Liebermana, Pierackiego i Wyrzykowskiego o powołanie w charakterze świadków b. premjera Bartla i b. min. Jurkiewicza. Adwokat Liebermann wniósł skargę na decyzję sędziego Sądu Najwyższego Zaleskiego, iż poprzednio wniosku tego nie uwzględnił. Trybunałowi przewodniczył p. Supiński. Oskarżyciele ponowili swe żądania przesłuchania wspomnianych świadków i dołączenia do aktów dodatkowych dokumentów. Trybunał uznał jednak za słuszne stanowisko sędziego Zaleskiego i zażalenie odrzucił. Wobec tego śledztwo związane ze sprawą przekroczeń budżetowych należy uważać za ukończone. Rozprawa wyznaczona będzie prawdopodobnie przed letniemi ferjami sejmowemi.

Plan spłaty długów niemieckich.

Paryż, 23. 5. Wczoraj po południu zakomunikowano delegacji niemieckiej nowy plan spłaty odszkodowań wojennych. Plan ten przewiduje cztery grupy świadczeń:

1) 37 rat rocznych po 250 miljonów marek przeciętnie,

2) dodatkowo 37 rat po 25 miljonów marek za marki niemieckie wydane w Belgji podczas wojny,

3) poza 37 ratami dalsze 20 rat po 700 miljonów marek i jedną ratę w wysokości 900 miljonów marek celem pokrycia międzyaljanckich długów wobec Ameryki.

4) Pewną kwotę dotychczas nie ustaloną, dla kapitału obrotowego dla międzynarodowego banku dla reparacyj.

Delegacja niemiecka waha się z przyjęciem tego planu. W związku z tem wytworzyła się w Paryżu krytyczna sytuacja.

P. Górecki jedzie zagranicę.

Warszawa, 23. 5. Dzisiaj prezes Banku Gospod. Krajowego gen. Górecki wyjeżdża na 2-tygodniowy urlop zagranicę.

Dr. Górecki wyzyska ten krótki okres pobytu swego zagranicą, aby złożyć wizyty wybitnym przedstawicielom zagranicznych instytucyj finansowych, który swego czasu bawili w Polsce. Wizyty te będą miały charakter prywatny.

Podwyższenie płac urzędniczych na obszarze wojew. poznańskiego.

Warszawa, 23. 5. Na najbliższem posiedzeniu rady Ministrów omawiana ma być sprawa podwyższenia płac urzędniczych na obszarze województwa poznańskiego. Rząd uzgodnił poglądy w tej sprawie. Zamierzona podwyżka związana jest z zwiększeniem kosztów utrzymania, spowodowanem przez wystawę.

Z kraju.

Zapowiedź plagi chrabąszczy na wybrzeżu polskiem.

Według informacji instytutów rolniczych, dotkliwie w b. r. ma się dać odczuć w kraju, jak i na wybrzeżu polskiem plaga chrabąszczy. Do walki z szkodnikami mają być zawezwane wszystkie szkoły.

Torpedowiec O. R. P. „Mazur“ znajduje się obecnie w „Stoczni Gdyńskiej“, gdzie ulega przebudowie do celów szkolnych kursów artyleryjskich. Powierzenie przebudowy torpedowca „Stoczni Gdyńskiej“ świadczy, że kierownictwo stoczni cieszy się całkowitem zaufaniem w dowództwie floty i kierownictwie marynarki wojen. w Warszawie.

Masowe zatrucie wędlinami.

W ubiegłą sobotę wezwano pogotowie ratunkowe do bursy im. św. Stanisława Kostki we Lwowie, gdzie lekarz stwierdził, że wskutek spożycia wędlin uległo zatruciu 20 uczniów, których przewieziono do szpitala.

Konkurs na tłumaczów sądowych.

Z Warszawy donoszą: Min. sprawiedliwości zamierza przystąpić do ustanowienia tłumaczów sądowych. Osoby, starające się o uzyskanie tego stanowiska, winny w terminie do 1 czerwca b. r. złożyć podania w biurze podawczem ministerstwa, wyszczególniając języki, w których petent życzy sobie być tłumaczem, oraz podając siedzibę, w której zamierza funkcje swe sprawować.

Masowe burzenie starych domów w Równem.

W ostatnich dniach władze przystąpiły do burzenia starych domostw, które bądź były niebezpieczne dla ich mieszkańców, bądź też wyglądem swym szpeciły ulice miasta. W przeciągu paru dni zburzono około 50 domów. Mieszkańców, którzy nie usłuchali wydanego swego czasu zarządzenia mieszkań, ewakuowano przymusowo.

Wielki pożar w śródmieściu w Jarosławiu.

W sobotę rano o godz. 8 wydobywające się kłęby dymu ze strychu wielkiej kamienicy radcy J. Strissowera przy pryncypalnej Grunwaldzkiej, zaniepokoiły mieszkańców. W ub. krótkim czasie fale ognia objęły cały strych dużej tej kamienicy. Miejska straż pożarna i straże pułków 39, 2 pułku łączności i innych przybyły do walki z ogniem. Siła ognia była tak wielka, iż w pobliskiem gimnazjum II musiano uwolnić z nauki uczniów z powodu wielkiego gorąca. Dach cynkowy cały uległ zniszczeniu. Przy opróżnianiu mieszkań drugiego piętra, którem groziło przedarcie się ognia przez powały niezmiernie pomocną okazała się działalność wojska, tak przy pilnowaniu wyniesionych mebli, jakoteż przy samej akcji ratowania. Zawezwana telefonicznie straż pożarna z Przemyśla przybyła koło 10 rano i objęła końcową akcję przytłumniania ognia. Fasada i gzymsy na spalonym dachu sterczą i grożą runięciem.

Polska pośrednikiem między Francją, Rumunją i Węgrami.

Budapeszt, 23. 5. Wielką sensację — zwłaszcza w związku z pobytem w stolicy Węgier min. Zaleskiego — wzbudził w Budapeszcie artykuł premjera węgierskiego Bethlena, ogłoszony w niedzielnym numerze „Depeche de Toulouse“.

Premjer zapowiada w nim możliwość nowej orjentacji politycznej Węgier.

Premjer stwierdza między innemi, że stosunki między Węgrami i Francją stale się poprawiają. Była chwila, kiedy były bardzo zaostrzone, ponieważ Francja posądzała Węgry o fałszowanie banknotów Banku Francuskiego i żywiła nieufność do nich z powodu planów rewizyjnych i sprawy króla.

Węgry zawarły jednak ubiegłej jesieni traktat arbitrażowy i przyjaźni z Polską, który dla Węgier dlatego posiada tak wielką wartość, że można przypuszczać, iż Polska, utrzymująca dobre stosunki z Rumunią i Francją będzie mogła odgrywać rolę pośrednika między temi państwami.

By nawiązać serdeczne stosunki, jest rzeczą nieodzowną, aby francuska opinja publiczna zdała sobie sprawę z tego, że Węgry są konstruktywnym elementem pokoju europejskiego.

— „Nasz wspólny przyjaciel warszawski — mówi hr. Bethlen — pomoże nam niewątpliwie do osiągnięcia tego wyniku“.

W sprawie króla oświadczył premjer Bethlen, że przyjdzie chwila, kiedy rząd węgierski przystąpi do rozwiązania tego zagadnienia. Szerokie warstwy narodu węgierskiego są zupełnie o to spokojne i świadome, że na czele narodu stoi wielkorządca i pozostanie na tem stanowisku do końca życia. Nikt inny nie może rozwiązywać sprawy króla, jak tylko najwyższa władza państwa.

Celem omówienia zapowiedzianej przez Bethlena nowej orjentacji politycznej zbierze się zagraniczno-polityczna komisja parlamentu. Oczekuje się, że premjer złoży na posiedzeniu tej komisji uzupełniające wyjaśnienia.

Współpracownik poniedziałkowego pisma „A Regel“ zapytywał bawiącego w Budapeszcie polskiego ministra spraw zagranicznych o jego stanowisko względem oświadczenia premjera węgierskiego. P. Zaleski odpowiedział, że jest każdej chwili gotów do ułatwienia zbliżenia między Węgrami i Francją.

Katastrofalne zderzenie autobusów.

Warszawa, 23. 5. Między miejscowościami Kołem a Kłodawą zderzyły się dwa autobusy, jadące w przeciwnym kierunku. Robotnik, pracujący przy naprawianiu szosy, Żbikowski, został zgnieciony, a 3 pasażerowie autobusu są ciężko ranni.

Minister Kwiatkowski wygłosi odczyt w Poznaniu.

Poznań, 23. 5. Minister Przemysłu i Handlu wygłosi w dniu 25 bm. o godz. 12.30 w westybulu reprezentacyjnym Powszechnej Wystawy Krajowej odczyt z dziedziny gospodarczej pt.: Prawo Zwycięstwa“.

I. Wycieczka Polaków z Ameryki.

Warszawa, 23. 5. W czwartek przybyła do Gdyni, a w piątek do Warszawy pierwsza wycieczka Polaków z Ameryki, mianowicie Zjednoczenia rzymsko-katolickiego.

Po trzech dniach pobytu w Warszawie, w niedzielę wycieczka wyjedzie do Poznania.

Strach ma duże oczy.

Warszawa, 23. 5. Wczoraj we wojskowych zakładach morskich dokonano badania alarmującej od kilku dni ludność wybrzeża rzekomej miny, pochodzącej z czasów wojny światowej.

Okazało się, że jest to znak morski, zerwany z kotwicy.

Wycofanie projektów rządowych.

Warszawa, 23. 5. We wtorek rząd znowu wycofał dwa projekty, m. i. ustawę o budowie tanich mieszkań.

Niezwykła kradzież w pociągu.

Kraków, 23. 5. Do komisarjatu policyjnego na dworcu krakowskim zgłosił się b. sędzia wojskowy Kwater, który doniósł, że w czasie podróży z Lublina jacyś nieznani pasażerowie poczęstowali go papierosem, po którego zapaleniu zemdlał. Gdy przyszedł do przytomności spostrzegłże wycięto mu kawałek płótna z kieszeni i skradziono portfel, zawierający kilkaset zł., weksel na 3.000 zł. oraz akcje Banku Polskiego.

Komunista — burmistrzem Strasburga.

Paryż, 23. 5. Nowoobrana rada miejska w Strasburgu dokonała dziś wyboru burmistrza 18 głosami wybrany został komunista Hüber.

Doradcami obrano radnego Waltera z alzackiej partji ludowej, autonomistę Heila i socjalistę Koesslera.

Chińczycy zamordowali obywatela angielskiego.

Singapore, 23. 5. Tłum chińczyków, uzbrojonych w noże, zamordował w okrutny sposób angielskiego dyrektora plantacji kauczuku, znajdującego się na wyspie holenderskiej Rio.

Policja aresztowała 8 osób.

Julijusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy). (2

Pani de Sepones uścisnęła męża, pożegnała pozostałych jeszcze przyjaciół i wsiadła do karety notarjusza.

W pięć minut później, powóz, unoszący nowozaślubionych, toczył się szparką drogą, prowadzącą do Saint Cyr. Za powozem podążała kareta pana Pousterle, który z rozrzewnieniem winszował pani de Sepones, podczas gdy córki notarjusza uśmiechały się w ciemności do obrazów dzielnych oficerów i eleganckiej młodzieży, z którymi przed chwilą wesoło się bawiły. Panienki, o których mówiono w Wersalu jak o cudach, znane były ogólnie pod przydomkami Czarnej Perełki i Białej Perełki. Nazwy te doskonale charakteryzowały delikatną i wykwintną piękność panien Pousterle.

Czarna Perełka była starsza, brunetka z czarnemi aksamitnemi oczami; biała Perełka ośmnastoletnia blondynka, była o dwa lata młodsza od siostry, jasne jej popielate włosy ślicznie harmonizowały z różaną buzią, delikatnemi rysami i pięknemi piwnemi oczyma. Serdeczne przyjaciółki panny młodej, były dziś jej druchnami, w pięknych toaletach saumon, ozdobionych wspaniałemi koronkami, zalotnie wyzierającemi z pod różowych jedwabnych zarzutek.

Podczas gdy druchny jeszcze dotąd paradowały w uroczystych toaletach, pani de Sepones przed wyjazdem jeszcze zmieniła czarną jedwabną suknię, w której uczestniczyła w uroczystości, na szarą surah, w wielkie pasy czarne. Skromny, czarny, ubrany tylko dwiema różami kapelusz stanowił silny kontrast z fantazyjnemi różowemi kapeluszami jej towarzyszek.

Ożywiony i rozbawiony pan Pousterle, opierając podwójny podbródek na białym krawacie i żywo gestykulując, mówił do pani de Sepones:

— Wszystko poszło znakomicie, droga pani, znakomicie! Ceremonja kościelna imponująca, uczta wspaniała, rozkoszna! Zgodny chór życzeń, pochwał i zachwytu dla panny młodej, która była zachwycająca! Ani jednej nuty fałszywej!...

Przez całą drogę ciągnęła się wymiana komplementów, miłych uwag i wyrazów szczerej radości z dobrze ustrzyjtym obchodzie, wróżącym długie szczęście młodej parze.

Zamek de Merisiers, przed którym zatrzymała się kareta nowożeńców, leży pomiędzy Saint Cyr a Sillepreux, w odległości około siedmiu kilometrów od Wersalu.

Malowniczy kontrast stanowił nowy, biały dom i nawpół zrujnowana wieża, szczątek dawnych bardzo czasów, szanowany przez obecnych właścicieli. Wieża popękana, obrośnięta bluszczem nie była wcale zamieszkana, pozostawiono ją, jako ozdobę, jak i z kamienia i cegły budowany mur, służący za ogrodzenie, a również spowity w bluszcze i ciernie.

Naprzeciwko starej wieży wznosi się murowany, kryty dachówką pawilon, z wielkim balkonem z żelaza kutego, tu znajduje się apartament, przeznaczony dla nowożeńców. Z drugiej strony domu — drugi pawilon bardziej pospolity, pozostawiony dla rodziców panny młodej, aby mogli, nie oddalając się od dzieci, nie krępować ich wcale,

Kareta pana Pousterle zatrzymała się także przed bramą, gdzie już czekali państwo młodzi, lecz nikt nie wysiadł; notarjusz i panienki chciały tylko pożegnać się z dobranoc nowym sąsiadom.

Klara i Julja uściskały po raz ostatni Magdalenę, podczas gdy notarjusz mówił do nowożeńca:

— Panie, przyjmij pan raz jeszcze najserdeczniejsze moje życzenia! Nie chcę pana zatrzymywać u wrót raju, to byłoby okrucieństwem! Odwiozę panią de Sepones do dzierżawców, którzy ją wezwali depeszą, a jeden z synów dzierżawcy odprowadzi ją tutaj. Możecie być państwo spokojni o mamę.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza.

Toruń. (Złodzieje skradli 14 tys. zł.) Dnia 20-go bm. włamali się nieznani sprawcy do mieszkania Wiktora Klewego w Toruniu przy ul. Chrobrego 21, gdzie skradli z kasy ogniotrwałej, którą otworzyli podrobionym kluczem, około 14,000 zł., w różnych banknotach. Za sprawcami policja wdrożyła dochodzenia.

Gość francuski w Toruniu. W przejeździe z Wystawy poznańskiej, bawił w dn. 18 bm. w Toruniu, jako gość oficjalny agenta konsularnego francuskiego w Toruniu p. B. Hozakowskiego, generalny sekretarz Tow. „Alliance Françaisoe“ w Paryżu p. Paweł Labbe z małżonką.

Państwo Labbe w dniu tym byli wieczorem obecni na premjerze „Fryderyka Wielkiego“ — z Solskim w roli tytułowej i zajęli miejsca w loży p. prezydenta miasta jako jego goście.

W niedzielę dn 19 bm. p. Labbe wraz z małżonką wyjechał z Torunia do Kowna.

Król. Nowawieś. (Z życia towarzystw). W niedzielę, 12 bm. odbyło się tu zebranie Tow. Powstańców i Wojaków, przy licznym udziale członków. Referat o sprawach organizacyjnych wygłosił prezes Milewski. Oddział męski Tow. Młodz. Kat. urządził w niedzielę, 12 bm. ostre strzelanie na strzelnicy w Mgowie. Udział w strzelaniu był liczny.

Malankowo. (Z gminy). Zarząd gminy przystąpił do naprawy dróg gminnych, które skutkiem dużych opadów śnieżnych i roztopów były w stanie opłakanym.

Małe Czyste. (Przedstawienie). Tow. Powstańców i Wojaków urządziło w święto 3 Maja piękne przedstawienie amatorskie z zabawą taneczną. Role zostały odegrane dobrze. Udział publiczności w imprezie był bardzo liczny.

Z Brodnicy.

Pożar. W ubiegły wtorek rano o godz. 7-mej alarmowano tutejszą Ochot. Straż. Pożarną. Ogień bowiem powstał w ogrodzie p. Władysława Lichnerowicza w Szczuce. Wszystkie zabudowania, skadające się z domu mieszkalnego, stodoły, szopy i remizy, zgorzały. Pożar powstał prawdopodobnie przez rzucenie niedopałku przez służącego w suchą mierzwę. Po rostleniu, ogień rozszerzył się momentalnie, tak że nie zdołano z szopy wyprowadzić 4 krowy i jedną maciorę, które w ogniu zginęły, jak również wszystkie maszyny rolnicze. Gospodarstwo (40 morgów) ubezpieczone było na 20.200 zł. w Pom. Stowaryszeniu. Szkoda jest znacznie większa.

Uważać na dzieci! We wtorek przed południem wpadła do Drwęcy 3-letnia córka rolnika p. Wilmowicza i zaczęła tonąć. Nieszczęśliwej ofierze na pomoc popłynął p. Z. Trzciński, który dziewczynkę zdołał wydobyć, a temsamem uratować życie.

Rozwój Szkolnictwa. Stan naszego szkolnictwa kwitnie coraz wspanialej, a rezultat z każdym dniem obfitszy. Powiat brodnicki chętnie staje do konkursu. Nie dziw, bo miłą jest praca wychowawcza polskiego młodego pokolenia, a szczególnie pod światłem i sprawiedliwem przewodnictwem, jakiem cieszy się nasz powiat. W ostatnich dniach odbyły się dwie konferencje nauczycieli pod kierown. p. radcy Kozikowskiego: jedna w Lidzbarku, druga w Brodnicy. Podczas sześciu godzinnych obrad, referatów, cennych wskazówek i t. p., nauczycielstwo niejedną korzyść odniosło, a rozsądnie wygłoszone słowa zachęty p. radcy, dodały bodźca i sił do dalszej owocowej pracy pedagogicznej. Korzystając z okazji, z ubolewaniem trzeba dodać, iż z strony ogółu jest jeszcze pokaźny brak zrozumienia dla spraw szkolnictwa. Mało rodziców rozumie, że dom a szkoła powinno iść w parze. Oświecony i karny naród, to bogaty i silny.

Dowódca i Korpus Oficerski 67 P. P. w Brodnicy zawiadamiają, że na prośbę Komitetu Obchodu — Uroczystości Święta Pułkowego i jednoczesnie 10-cio lecie istnienia pułku została odłożona na dzień 29 czerwca 1929 r.

Rozpowszechniajcie „Przegląd Pomorski“

Spiesz się i zamów na czerwiec „Przegląd Pomorski“

KRONIKA

Chełmża, dnia 24 maja 1929 roku.

Kalendarzyk.

Piątek: Joanny Afry
Sobota: Urbana, Grzegorza VII.

Wschód słońca: 3,37 rano
Zachód słońca: 19,30 po poł.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Grossfuss.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa“ p. Maliszewskiego.

— **Przypominamy** wszystkim zainteresowanym, że jutro, dnia 25 bm. o godz. 8-ej rano odbędzie się **powtórne szczepienie ochronne przeciw ospie** dla szkół m. Chełmży w sali gimnastycznej miejsc. państwowego gimnazjum. Zaznaczamy, że uchylających się od szczepienia, czeka kara pieniężna do 200 zł., lub 14 dni aresztu.

— **W ostatniej chwili przypominamy**, że czas już odnowić prenumeratę na „Przegląd Pomorski“. We wczorajszym numerze rozpoczęliśmy druk pięknej, zajmującej i interesującej powieści, p. t. **„Śmiertelny pocałunek“**.

Spieszcie więc, abyście mogli od początku do końca czytać cud literatury, rozpoczętą wczoraj powieść.

W niedzielnym dodatku będziemy drukowali powieść z czasów prześladowania pierwszych chrześcijan, p. t. **„Domicjan“**. Redakcja stara się, aby Szan. Czytelnikom dać zdrowy pokarm duchowy i wlać otuchę do serc, że tak jak nasi poprzednicy pierwsi chrześcijanie cierpieli rozmaite katusze z rąk Rzymian, tak i my w znojnej pracy o kawałek chleba, z nadzieją w Bogu, przetrwamy wszystko.

— **Zwracamy uwagę naszym drużynom harcerskim**, aby przysyłały do redakcji wiadomości z życia harcerskiego, celem umieszczania ich w **kąciku harcerskim**.

— **Nieszczęśliwy wypadek.** Wczoraj w godzinach południowych uległ nieszczęśliwemu wypadkowi przy pracy robotnik Walenty Matisiak z Ostaszewa, zatrudniony w tutejszej fabryce grzebieni. Nieszczęśliwą ofiarę umieszczono w tut. powiatowej lecznicy.

— **Z targu.** Na dzisiejszym targu płacono za: masło 3 zł., jajka 2,30 zł., kartofle 4 zł., jabłka 0,60—1 zł., ryby 60 gr., szczupaki 2 zł., ser 60—70 gr., twaróg 30—40 gr. Ceny na inne produkty niezmienione, względnie nieco podwyższone. Ruch dość ożywiony.

— **Hjeny nocy** — oto potężny wzruszający, sensacyjno-salonowy obraz cyrkowy, który ukaże się dziś, w piątek na srebrnym ekranie kina **„Konkordji“**. Obraz ten jest osnuty na tle kabaretów. Przedstawia potężną walkę miłosną serc zakochanych. Rekordowe popisy akrobatyczne i cyrkowe. Kto pragnie spędzić kilka chwil w miłym nastroju, niech dziś w piątek spieszy do „Konkordji“. Więc pamiętajcie, że dziś rendez-vous w „Konkordji“ o godz. 8-ej wieczorem.

Wielki Zjazd działaczy samorządowych Bezpartyjnego Bloku W. z. Rz.

W niedzielę dnia 26-maja odbędzie się w Warszawie (w lokalu Klubu urzędników Państwowych, Nowy Świat 67) walny Zjazd działaczy samorządowych Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Rozwijając działalność samorządową Bezpartyjnego Bloku zmierza do wypełnienia poważnych luk powstałych w tej dziedzinie skutkiem braku zainteresowania sprawami samorządowemi oraz zaniedbań rządów poprzednich. — Na zjeździe tym szereg wybitnych przedstawicieli Bezpartyjnego Bloku wygłosi fachowo ujęte referaty, które będą przedmiotem dyskusji na posiedzeniach sekcyj samorządu ziemskiego i samorządu miejskiego, jakie zostaną przez Zjazd wyłonione. Uchwały powzięte przez Zjazd ten będą stanowić wytyczne polityki samorządowej Bloku. —

Ruch towarzystw.

Trainingi sekcji lekkoatletycznej K. S. „Pogoni“ odbywają się we wtorki i piątki od godz. 18,30 na łące przy rzeźni miejskiej. Również przyjmuje się tam nowych członków do sekcji. Kierownictwo sekcji donosi, że bieg o puhar „Pogoni“ odbędzie się dnia 29 czerwca br. i wzywa wszystkich członków do regularnego trainingu.

Baczność Podoficerowie Rezerwy. W niedzielę dnia 20. bm. o godz. 6 tej rano przy rzeźni miejskiej odbędą się ćwiczenia z mustry formalnej.

Pożądane jest przybycie wszystkich członków.

Komendant.

Aby ułatwić

nam i poczcie pracę i zdobyć więcej zaufania w dostarczaniu pisma naszego u listowych, prosimy Szanownych Czytelników, którzy nam przesyłają prenumeratę, lub pozyskanych przez Ch. Z. Z. albo naszych agentów upraszamy usilnie, aby nie zapomnieli o odnowieniu przedpłaty na nowy miesiąc **upominając się u listowych o kwit pocztowy** i zapisywali li tylko u listowych, gdyż **o ile my gazetę z administracji przekazujemy**, listowi ze swej strony Czytelnikom kwitów pocztowych **nie** przedkładają i stąd wynikają niepotrzebne żale, jeżeli zachodzi przerwa w dostarczaniu „Przegl. Pomorskiego“.

Prosimy bardzo o pamięć, **gdyż tylko do 25-go** przyjmują listowi abonament, zaś po tym terminie przyjmują tylko agentury lub urzędy pocztowe.

Pozatem upraszamy Szan. Czytelników, nauczycieli, profesorów, wójtów, sołtysów oraz urzędników stanu cywilnego i Zarządców obszarów dworskich powiatu toruńskiego o współpracę i o donoszenie naszej Redakcji o wszystkich wydarzeniach i przejawach życia miejscowego. — Pismo nasze pragnie służyć wszystkim obywatelom naszego powiatu, traktując wszystkie przejawy życia bezpartyjnie z punktu widzenia państwowo-twórczego. Kto nadeśle nam wiarogodne wydarzenia lub artykuły cieszyć się będziemy, że możemy go zaliczyć do grona naszych współpracowników, którym leży dobro ogółu na sercu.

Nadmieniamy, że nie rozchodzi nam się o stylowe lub gramatyczne ujęcie jakiejkolwiek wiadomości. Redakcja każdą korespondencję odpowiednio przygotuje do druku. — Stałym korespondentom, gotowi jesteśmy przekazać pismo nasze bezpłatnie.

Prosimy serdecznie o pamięć!

Redakcja.

Bank Polski płacił dnia 23 maja za:

dolary amerykańskie	8,88-7
funty szterlingów	43,08
franki szwajcarskie	171,07
franki francuskie	204,71
guldeny gdańskie	172,14
szyrlingi austrackie	124,75

Giełda zbożowa

POZNAŃ dnia 23. 5. 1929 roku
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	27,90—00,00
Pszenica nowa	44,00—45,00
Jęczmień przemiałowy	31,50—33,50
Jęczmień browarowy	00,00—00,00
Owies	30,00—31,00
Mąka żytnia 70 proc.	42,50—00,00
Mąka pszen. 65 proc.	63,50—67,50
Otręby żytnie	21,00—22,00
Otręby pszenne	26,50—26,50

KINO KONKORDJA

CHEŁMŻA, ul. Kolejowa 24.

Dziś — w piatek, 24-go bm.

Wzruszający dramat salonowo - sensacyjny w 12 aktach

Hjeny Nocy

(NIEZWYCIĘŻONY)

W rolach głównych **LUCJANO ALBERTINI** i jego urocza partnerka **VIVIAN GIBSON.**

Akcja tego filmu rozgrywa się na tle olśniewającej wystawy kabaretów i cyrku. — Walka miłości narzeczonych. — Niewidziane dotychczas popisy akrobatyczne i sceny cyrkowe.

NADPROGRAM AKTUALNY !

Program Wielkomiejski

Produkcji 1928/29

Początek o godz. 8-ej wieczorem.

Odezwa!

Z okazji VIII. Zjazdu delegatów cechów rzeźnickich i wędlinarskich Wojew. Pomorskiego w Chełmży **w niedzielę dnia 26 bm.** uprasza się Szanowne Obywatelstwo o udekorowanie swych domów flagami, girlandami i t. p., by delegaci, którzy będą gościli w naszym grodzie, odnieśli dodatnie wrażenie o mieście Chełmży

Chełmża, dnia 22. 5. 1920 r.

Magistrat
(—) Dr. Wyszkowski
w z. burmistrz.

Dowody osobiste

jak: 1) list czeladniczy, 2) książka pracy, 3) karta inwalidzka kwitowa, na nazwisko p. **Teodora Meszyńskiego** z Chełmży lat 20 ur. 30 XI. 1908 r.

zaginęły

u mnie w składzie po krótkiej chwili angażowania p. M., które prawdopodobnie zabrano.

Zwracam niniejszą drogą pp. władzom Bezpieczeństwa uwagę na nieprawne sobie przywłaszczenie takowych.

Teofil Piotrowski, mistrz piekarski
Chełmża, ul. Chełmińska 27.

Gmina Zelgno odda około

120 mtr. kamieni

do tłuczenia szabru. Oferty z podaniem ceny od mtr. za potłuczenie składać należ y na ręce sołtysa w Zelgnie.

Domachowski
sołtys
Zelgno, pow. toruński.

MOTOR GAZOWY

firmy „Deutz", **6** kon. dobrze utrzymany, z powodu braku miejsca bardzo **tanio** na sprzedaż (500 zł.).

„Drukarnia Przemysłowa"
Chełmża, Rynek bednarski 1.

Konwie do mleka.
Wiadra emaljowane i ocynkow.
Kotły do paszy ocynkowane.
Wanienki emalj. i ocynkowane.
Żelazka do prasowania.
Szkło fajans, porcelana
oraz wszelkie sprzęty domowe i kuchenne jako i **garnitury umywalniane i kuchenne, serwisy obiadowe i do kawy** polecam po najniższych cenach

Wojc. Balcerowicz
Chełmża, Rynek 13.

Kupuj tylko wyroby krajowe!

Przemysł i handel

zamało docenia znaczenie reklamy, skutkiem czego publiczność niema możności zaznajomienia się z danemi artykułami. Kupiec polski musi brać przykład z zachodu i jaknajwięcej reklamować a ogłoszenie nawet — — — najmniejsze w

„Przeglądzie Pomorskim"

zapewnia interesentom

pożądany skutek!

Korzystne kupno!

Dwie leżanki i dwie kanapy

używane, lecz w bardzo dobrym stanie z powodu braku miejsca zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do

Pałacu Majętności Głuchowo p. Chełmżą

Srebro i złoto oraz **monety**

kupuje po najwyższej cenie dziennej

Gołębiewski
Zakład zegarmistrzowski i złotniczy Rynek 14

Wszystkie gatunki

papy lepnik, smołę, trzcinę sufitową, gwoździe papowe i trzcinowe, cement portlandzki
i wszystkie
artykuły malarskie
oraz wielki wybór **tapet**
jako i **Sól bydlęcą**
oferuje po cenach konkurencyjnych

Hurtownia kolonjalna i fabryka wódek i likierów
Fa Borus i Czerwiński
Chełmża, ul. Strzelecka.

Nowy

Radjo - Aparat

4-ro lampkowy, z głośnikiem, prostownikiem do ładowania akumulatorów, z anteną, która zostanie zmontowana z rąk fachowca, bardzo tanio, byle zaraz, na sprzedaż.

Zgłoszenia pisemne pod „Radjo" do Eksped. Przegl. Pom.

Piłki

w rozmaitych wielkościach i kolorach ma stale na składzie

Skład Papieru Druk. Przemysł.

Doświadczony samotny

człowiek

do **krów** może się natychmiast zgłosić

B. Nelkowski
Świętosław
pow. Chełmno

Waga stołowa

15 kg. prawie nowa na sprzedaż. Zgłoszenia do Administr. Przegl. Pomorskiego

Poszukuje się mieszkania

jedno lub dwu pokojowego z kuchnią, czynsz według ugody. Zgłoszenia uprasza się skierować do **Rolnik w Chełmży.**

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **czerwiec 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ____________________

Miejscowość: ____________________ ulica i nr. ____________________

Kwit pocztowy

Zł ____________________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **czerwiec 1929 r.** odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

____________________, dnia ____________________ 1929 r.

podpis: ____________________

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **czerwiec 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ____________________

Miejscowość: ____________________ ulica i nr. ____________________

Kwit pocztowy

Zł ____________________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **czerwiec 1929 r.** odebrałem co niniejszem potwierdzam.

____________________, dnia ____________________ 1929 r.

podpis: ____________________